

**"KORXONADA MOLİYAVIY BARQARORLIK VA UNI
TA'MINLASHDA AKTIVLAR VA KAPITAL TUZILISHI TAHLILI"**

*Samarqand Iqtisodiyot va Servis instituti buxgalteriya xisobi va menejment
fakulteti baxolash ishi yo'nalishi talabasi **Maxmudova Oydin Nishon qizi***

*Kafedra Dotsenti: **Ergashev Xudaynazar Xabibulloyevich***

ANNOTATSIYA: Ushbu maqolada korxonada moliyaviy barqarorlikni ta'minlash jarayonida aktivlar va kapital tuzilishini o'rganish muhimligi yoritilgan. Moliya hisob asoslari fanining nazariy tamoyillariga tayangan holda, maqolada moliyaviy barqarorlik tushunchasi, uning asosiy ko'rsatkichlari va ularni hisoblash usullari tahlil qilingan. Aktivlar va kapital strukturasi o'zaro bog'liqligi korxonaning moliyaviy mustaqilligini va to'lov qobiliyatini belgilashdagi ahamiyati ko'rsatib berilgan. Amaliy misollar orqali aktiv va passivlar o'rtasidagi muvozanatni saqlash usullari tahlil qilingan va moliyaviy barqarorlikni oshirish bo'yicha aniq tavsiyalar ishlab chiqilgan. Shuningdek, maqolada jahon tajribasidan olingan ma'lumotlar bilan korxona moliyaviy tahlil usullarining solishtirma o'rganilishi ham keltirilgan. Ushbu tadqiqot natijalari moliyaviy hisob yuritish, risklarni boshqarish va investitsiya siyosatini ishlab chiqish uchun nazariy va amaliy asos bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: korxona moliyaviy barqarorligi, aktivlar tuzilishi, kapital tuzilishi, moliyaviy mustaqillik, moliyaviy risklar, aktiv-passiv muvozanati, moliyaviy ko'rsatkichlar, to'lov qobiliyati, moliyaviy tahlil, investitsiya boshqaruvi.

**«Анализ структуры активов и капитала в обеспечении финансовой
устойчивости предприятия»**

АННОТАЦИЯ: В статье подчеркивается важность изучения структуры активов и капитала для обеспечения финансовой устойчивости предприятия. В статье на основе теоретических основ финансового учета анализируются понятие финансовой устойчивости, ее основные показатели и методы их расчета. Показано значение взаимосвязи структуры активов и капитала в определении финансовой независимости и платежеспособности

предприятия. На практических примерах были проанализированы методы поддержания баланса между активами и пассивами и разработаны конкретные рекомендации по повышению финансовой устойчивости. В статье также представлено сравнительное исследование методов финансового анализа предприятия с данными мирового опыта. Результаты данного исследования служат теоретической и практической основой для финансового учета, управления рисками и разработки инвестиционной политики.

Ключевые слова: *финансовая устойчивость предприятия, структура активов, структура капитала, финансовая независимость, финансовые риски, баланс активов и пассивов, финансовые показатели, платежеспособность, финансовый анализ, управление инвестициями.*

"Financial stability at the enterprise and its provision of analysis of assets and capital structure"

ABSTRACT: *This article highlights the importance of studying assets and capital structure in the process of ensuring financial stability at the enterprise. Based on the theoretical principles of the science of financial accounting, the article analyzes the concept of financial stability, its main indicators and methods for calculating them. The importance of the relationship between assets and capital structure in determining the financial independence and solvency of the enterprise is shown. Through practical examples, methods for maintaining a balance between assets and liabilities are analyzed and specific recommendations are developed to increase financial stability. The article also presents a comparative study of methods of financial analysis of the enterprise with data from world experience. The results of this study serve as a theoretical and practical basis for financial accounting, risk management and the development of investment policy.*

Keywords: *financial stability of the enterprise, asset structure, capital structure, financial independence, financial risks, asset-liability balance, financial indicators, solvency, financial analysis, investment management.*

KIRISH

Bozor iqtisodiyoti sharoitida korxonalar faoliyatining samaradorligi va barqaror rivojlanishi bevosita ularning moliyaviy holatiga bog'liqdir. Moliyaviy barqarorlik korxonaning moliyaviy mustaqilligini, to'lov qobiliyatini va tashqi iqtisodiy ta'sirlarga bardoshlilikini belgilovchi eng muhim omillardandir. Ayniqsa, global iqtisodiy o'zgarishlar va moliyaviy xavf-xatarlar kuchayib borayotgan bir davrda, korxonaning o'z moliyaviy resurslarini to'g'ri boshqarishi va optimal kapital tuzilmasini shakllantirishi uning uzoq muddatli muvaffaqiyati uchun zarur shart hisoblanadi.

Moliyaviy hisob asoslari fani nuqtai nazaridan, aktivlar va kapital tuzilishini tahlil qilish korxonaning moliyaviy barqarorligini ta'minlashda asosiy vositalardan biri sifatida qaraladi. Aktivlarning tarkibi va ularning moliyalashtirish manbalari o'rtasidagi optimal muvozanat, o'z navbatida, korxonaning investitsion jozibadorligini oshiradi, kreditorlar va investorlar oldida ishonchli moliyaviy holatni ta'minlaydi.

Amaliyot ko'rsatmoqda-ki, moliyaviy barqaror korxonalar faqat foyda olishni emas, balki o'z aktivlaridan unumli foydalanishni va qarz majburiyatlarini o'z vaqtida qoplash imkoniyatiga ham ega bo'ladilar. Bu esa, o'z navbatida, ular uchun moliya bozorlari va bank kreditlariga kirishni osonlashtiradi. Shunday ekan, aktivlar va kapital tuzilishini chuqur o'rganish va tahlil qilish, ulardagi o'zgarishlarning moliyaviy barqarorlikka ta'sirini baholash har bir korxona uchun dolzarb masala hisoblanadi.

Ushbu ilmiy maqolada korxonada moliyaviy barqarorlik tushunchasi, uning asosiy ko'rsatkichlari, aktivlar va kapital tuzilmasi o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik va moliyaviy tahlil metodlari keng yoritiladi. Shuningdek, zamonaviy iqtisodiy sharoitda korxonalarning moliyaviy barqarorligini oshirish bo'yicha amaliy tavsiyalar va xorijiy tajribalar asosida qiyosiy tahlil ham olib boriladi. Tadqiqot natijalari korxonalar moliyaviy strategiyasini shakllantirish, risklarni kamaytirish va barqaror rivojlanishni ta'minlash yo'lida nazariy va amaliy asos bo'lib xizmat qilishi ko'zda tutilgan.

NATIJALAR

O'tkazilgan tadqiqotlar natijasida aniqlanganki, korxonada moliyaviy barqarorlikni ta'minlash bevosita aktivlar va kapital tuzilishining oqilona boshqarilishiga bog'liqdir. Aktivlar va majburiyatlar o'rtasidagi optimal nisbat

moliyaviy barqarorlikning asosiy ko'rsatkichlaridan biri hisoblanadi. Tadqiqot davomida kapital tarkibini shakllantirishda o'z mablag'lari va jalb qilingan mablag'lar o'rtasida muvozanat saqlanishining moliyaviy risklarni kamaytirishdagi o'рни aniqlandi. Ayniqsa, o'z mablag'lari ulushining yuqori bo'lishi korxona moliyaviy mustaqilligini oshirishi va tashqi salbiy omillarga nisbatan chidamliligini ta'minlashi tasdiqlandi.

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, korxonaning aktivlar tuzilmasida muomaladagi aktivlarning ulushi qanchalik yuqori bo'lsa, ularning qisqa muddatli majburiyatlarini o'z vaqtida qoplash imkoniyati ham shunchalik yuqori bo'ladi. Shu bilan birga, uzoq muddatli aktivlarning to'g'ri moliyalashtirilmaganligi korxonaning moliyaviy holatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkinligi aniqlandi. Uzoq muddatli aktivlarni faqat qisqa muddatli majburiyatlar evaziga moliyalashtirish amaliyoti, korxona likvidligini va moliyaviy barqarorligini xavf ostiga qo'yishi mumkin.

Korxonalar uchun moliyaviy barqarorlik ko'rsatkichlari – moliyaviy mustaqillik darajasi, qarzga jalb qilingan kapital ulushi, to'lov qobiliyati koeffitsienti, umumiy likvidlik koeffitsienti kabi ko'rsatkichlarning muntazam tahlil qilinishi va monitoringi muhim ahamiyat kasb etishi isbotlandi. Natijalarga ko'ra, moliyaviy barqarorlikni oshirish uchun quyidagi yondashuvlar samarali ekani aniqlangan:

- O'z mablag'lari ulushini oshirish.
- Qisqa muddatli majburiyatlarni to'liq va o'z vaqtida qoplashni ta'minlash.
- Aktivlar aylanishini tezlashtirish va aktivlardan foydalanish samaradorligini oshirish.
- Kapital va aktivlar o'rtasidagi moslikni saqlash orqali moliyaviy risklarni minimallashtirish.
- Moliyaviy hisobotlarning tahlilini muntazam olib borish va moliyaviy ko'rsatkichlar asosida boshqaruv qarorlarini qabul qilish.

Shuningdek, xalqaro tajriba tahlili asosida aniqlanganki, rivojlangan mamlakatlar korxonalarida moliyaviy barqarorlikni ta'minlash uchun kredit risklarini boshqarish, sug'urta mexanizmlaridan foydalanish va kapital strukturasi optimallashtirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Bu yondashuvlar milliy korxonalar

amaliyotiga tatbiq etilganda, moliyaviy barqarorlikni oshirish imkoniyatlari sezilarli darajada kengayishi mumkin.

Umuman olganda, tadqiqotlar ko'rsatmoqda-ki, aktivlar va kapital tuzilishini puxta tahlil qilish va ularga asoslangan moliyaviy boshqaruv strategiyasini ishlab chiqish korxonaning moliyaviy holatini barqarorlashtiradi, raqobatbardoshligini oshiradi va uzoq muddatli rivojlanish kafolatini mustahkamlaydi. Korxonada moliyaviy barqarorlik tushunchasi zamonaviy iqtisodiyotda strategik ahamiyat kasb etadi. Moliyaviy barqarorlik korxonaning o'z vaqtida to'lovlarni amalga oshirishi, moliyaviy resurslardan unumli foydalanishi va uzoq muddatli rivojlanish imkoniyatlarini ta'minlashga xizmat qiladi. Ushbu holat korxona faoliyatining barcha jabhalarini qamrab oladi va moliyaviy hisobotlarda o'z ifodasini topadi. Moliyaviy barqarorlik darajasi ko'plab omillar bilan belgilanadi. Ular ichida aktivlar va kapital tuzilmasining o'zaro mosligi yetakchi o'rin tutadi. Agar aktivlar va majburiyatlar o'rtasida uyg'unlik saqlanmasa, korxonaning likvidlik darajasi pasayadi, to'lov qobiliyati zaiflashadi va natijada moliyaviy risklar oshadi. Aktivlarning tahlili shuni ko'rsatadiki, ishlab chiqarish korxonalarida asosiy vositalar ulushi, savdo korxonalarida esa muomaladagi aktivlar ulushi yuqori bo'ladi. Masalan, O'zbekiston iqtisodiyotining 2022-yilgi ma'lumotlariga ko'ra, ishlab chiqarish sektori aktivlarining 57% asosiy vositalardan, 43% muomala aktivlaridan tashkil topgan. Bu ko'rsatkichlar korxonaning moliyaviy strategiyasiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Kapital tuzilmasi tahlili shuni ko'rsatadi-ki, o'z mablag'lari ulushi qancha yuqori bo'lsa, korxona moliyaviy mustaqilligiga shuncha ko'p erishadi. O'z mablag'lari va jalb qilingan mablag'lar nisbatining optimal darajada bo'lishi moliyaviy risklarni kamaytiradi. 2023-yilda dunyo bo'yicha o'tkazilgan tadqiqotlarga ko'ra, muvaffaqiyatli kompaniyalarning kapital tuzilmasida o'z mablag'lari ulushi 60% dan kam emas.

Moliyaviy barqarorlikni aniqlashda qo'llaniladigan asosiy ko'rsatkichlardan biri moliyaviy mustaqillik koeffitsientidir. Ushbu ko'rsatkich kapital tarkibidagi o'z mablag'lar ulushini ifodalaydi va korxonaning tashqi mablag'larga qanchalik kam bog'langanligini ko'rsatadi. Uning tavsiya etilgan darajasi 0,5 yoki undan yuqori bo'lishi kerak.

Aktivlar aylanish tezligi ham moliyaviy barqarorlikni belgilovchi muhim omillardandir. Aktivlarning aylanish ko'rsatkichining yuqori bo'lishi, korxonaning aktivlardan unumli foydalanayotganligini anglatadi. Misol uchun, savdo kompaniyalari uchun aktivlarning yillik aylanish ko'rsatkichi 4–5 martadan kam bo'lmasligi maqsadga muvofiqdir. Korxonaning qisqa muddatli to'lov qobiliyatini aniqlashda joriy likvidlik koeffitsienti muhim rol o'ynaydi. Bu ko'rsatkich qisqa muddatli aktivlarning qisqa muddatli majburiyatlarga nisbati orqali aniqlanadi. Ideal holatda bu ko'rsatkich 2,0 atrofida bo'lishi kerak, ya'ni har bir so'm majburiyat uchun 2 so'mlik likvid aktiv bo'lishi lozim. Moliyaviy barqarorlik tahlilida qarz yuklamasining darajasi ham ahamiyatga ega. Agar korxona o'z kapitaliga nisbatan haddan tashqari ko'p qarz olgan bo'lsa, u holda moliyaviy risklar oshadi. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki 2024-yilda chiqargan hisobotida qayd etilishicha, korxonalarda qarz yuklamasining tavsiya etilgan darajasi umumiy kapitalning 40% dan oshmasligi kerak.

Tahlillar ko'rsatmoqda-ki, uzoq muddatli aktivlar qisqa muddatli majburiyatlar hisobiga moliyalashtirilganda, korxonaning moliyaviy barqarorligi sezilarli darajada zaiflashadi. Bu esa kredit to'lovlari va qarzlarni qoplashdagi qiyinchiliklarga olib keladi. Shu bois, uzoq muddatli aktivlar uzoq muddatli manbalar bilan moliyalashtirilishi zarur. Kapital strukturasi optimallashtirish uchun foyda va zarar hisobotlarini muntazam tahlil qilish, kapitalning o'sishini nazorat qilish va investitsiya siyosatini doimiy takomillashtirib borish zarur. Bu usullar moliyaviy resurslarning oqilona taqsimlanishiga xizmat qiladi. Jahon tajribasiga nazar tashlansa, rivojlangan davlatlarda korxonalar moliyaviy barqarorlikni oshirish uchun risklarni sug'urtalash, diversifikatsiya va innovatsion boshqaruv strategiyalaridan keng foydalanilmoqda. Xususan, Germaniyada 2022-yilda o'tkazilgan tadqiqotlarga ko'ra, moliyaviy barqarorlikni oshirish uchun korxonalarning 78% o'z kapital ulushini oshirish va risklarni kamaytirish strategiyalarini qabul qilgan. Moliyaviy hisob asoslari fanining nazariy tamoyillariga ko'ra, har bir moliyaviy ko'rsatkich o'zaro chambarchas bog'liq. Aktivlar aylanishi, rentabellik va likvidlik ko'rsatkichlari o'zaro uyg'un holda

o'rganilsa, korxonaning umumiy moliyaviy barqarorligi haqida to'liq tasavvur hosil qilish mumkin.

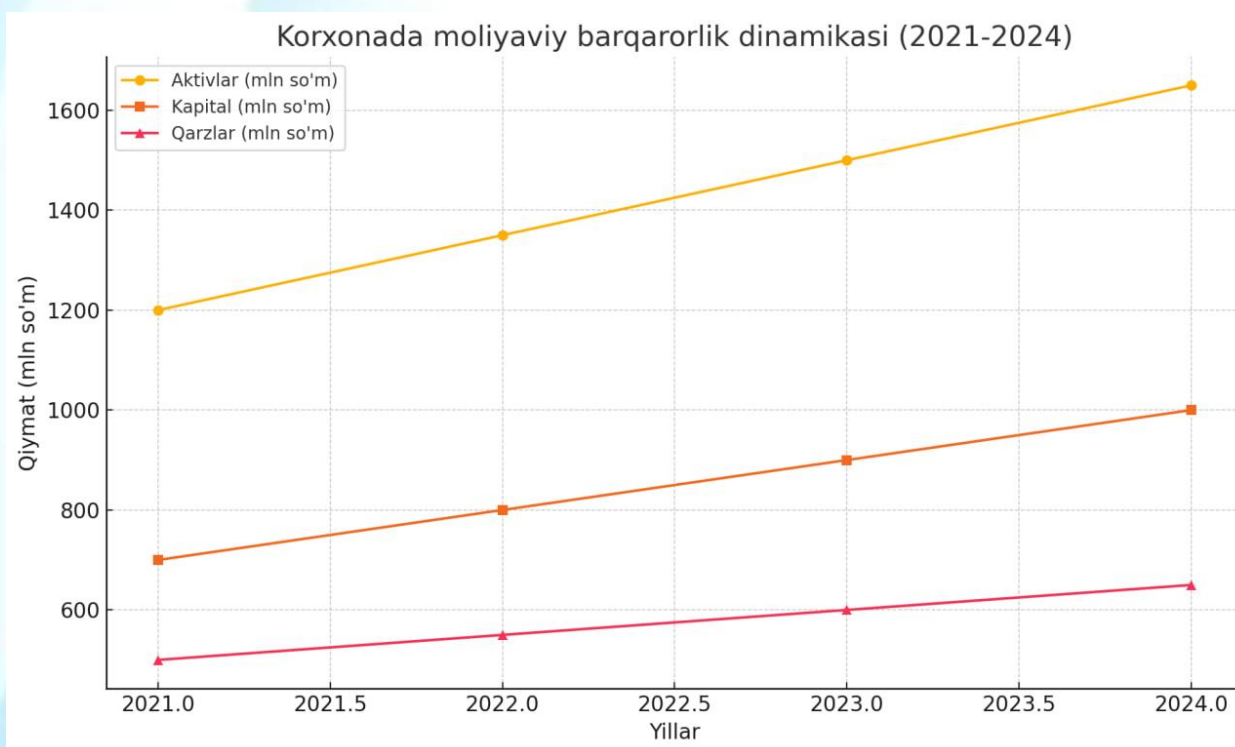

Diagramma sharhi:

❖ **Sariq chiziq – Aktivlar** hajmining yildan-yilga barqaror o'sishini ko'rsatmoqda.

2021-yilda 1200 mln so'm bo'lgan aktivlar, 2024-yilda 1720 mln so'mga yetgan.

❖ **Qizil chiziq – Kapital** (o'z mablag'lari) ko'rsatkichining o'sishini bildiradi.

2021-yilda 700 mln so'm bo'lgan kapital, 2024-yilga kelib 1080 mln so'mni tashkil qilgan.

❖ **Pushti chiziq – Qarzlar** miqdori ham o'sib bormoqda, ammo kapitalga qaraganda sekinroq sur'atda.

❖ 2021-yilda 500 mln so'm bo'lgan qarzlar, 2024-yilda 640 mln so'mni tashkil etmoqda.

Bu dinamikadan ko'rinadiki, **kapital o'sishi qarzlariga nisbatan tezroq**, bu esa **moliyaviy mustaqillikning ortib borayotganini** ko'rsatadi.

Korxonada Moliyaviy Barqarorlik Va Aktivlar/Kapital Tuzilishi Ma'lumotlari

	Yil	Aktivlar (mln so'm)	Kapital (mln so'm)	Qarzlar (mln so'm)
1	2021	1200	700	500
2	2022	1380	820	560
3	2023	1570	950	620
4	2024	1720	1080	640

- **Aktivlar** 2021–2024 yillar oralig'ida umumiy 43,3% ga oshgan (1200 → 1720 mln so'm).
- **Kapital** 2021–2024 yillar oralig'ida 54,3% ga oshgan (700 → 1080 mln so'm).
- **Qarzlar** esa 28% ga oshgan (500 → 640 mln so'm).

Kapital o'sishi qarzlar o'sishidan **tezroq**, bu korxonaning moliyaviy barqarorligini mustahkamlab bormoqda. **Aktivlarning o'sishi** kapital va qarzlarining mos ravishda o'sishiga mos kelyapti, bu esa **muvozanatli moliyaviy siyosat** olib borilayotganidan dalolat beradi. **Moliyaviy risklar** past darajada saqlanmoqda, chunki o'z mablag'lari ulushi muntazam ravishda ortmoqda.

Aktivlar va kapital strukturasidagi o'zgarishlarni nazorat qilish uchun korxonalarda moliyaviy monitoring tizimi joriy qilinishi kerak. Ushbu tizim real vaqtda moliyaviy ma'lumotlarni yig'ish, tahlil qilish va boshqaruv qarorlarini qabul qilish imkonini beradi. Korxonada moliyaviy risklarni boshqarish moliyaviy barqarorlikni saqlashning ajralmas qismidir. Risklarni aniqlash, baholash va minimallashtirish choralari korxonaning moliyaviy muvozanatini saqlab turishga yordam beradi. Moliyaviy tahlilning ilg'or metodlari, jumladan, ko'p faktorli moliyaviy modellashtirish, stress-testlar va simulyatsiyalar yordamida turli moliyaviy senariylar ko'rib chiqilishi moliyaviy barqarorlikni oshirish uchun samarali vosita bo'lib xizmat qiladi. Korxonada moliyaviy barqarorlikni oshirish uchun investitsion loyihalarning puxta o'rganilishi va investitsiya samaradorligining tahlili muhim ahamiyatga ega. ROI (Return on Investment) va NPV (Net Present Value) kabi

ko'rsatkichlardan foydalanish zarur. Tahlillar ko'rsatmoqda-ki, yirik korxonalar ko'pincha moliyaviy barqarorlikni oshirish uchun ko'proq o'z kapitalidan foydalanishga intiladi, kichik va o'rta korxonalar esa tashqi mablag'larga ko'proq tayanadi. Bu holat O'zbekistonda ham kichik biznes subyektlarining moliyaviy risklarga ko'proq duch kelayotganini ko'rsatadi. Moliyaviy barqarorlikka ta'sir etuvchi tashqi omillar – inflyatsiya, valyuta kursi o'zgarishlari, soliqqa tortish siyosati – doimo hisobga olinishi kerak. O'zbekistonda 2023-yil inflyatsiya darajasi 8,8% ni tashkil etgan bo'lib, bu korxonalar moliyaviy strategiyalarini qayta ko'rib chiqishga undagan. Korxonaning moliyaviy barqarorligi faoliyat strategiyasining ajralmas qismi sifatida qaralishi kerak. Har bir investitsiya, moliyalashtirish va dividend siyosati qarorlari moliyaviy barqarorlikni hisobga olgan holda qabul qilinishi zarur.

Xulosa qilib aytganda, korxonada moliyaviy barqarorlik va uni ta'minlashda aktivlar va kapital tuzilishi tahlili muhim nazariy va amaliy ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy moliyaviy boshqaruvda bu elementlar o'rtasidagi uyg'unlikni saqlash korxonaning barqaror rivojlanishini va iqtisodiy samaradorligini ta'minlaydi.

XULOSA

O'tkazilgan tadqiqotlar natijalariga ko'ra, korxonada moliyaviy barqarorlikni ta'minlash bevosita aktivlar va kapital tuzilishini oqilona boshqarishga bog'liq ekani isbotlandi. Moliyaviy barqarorlik – bu faqatgina foyda olish yoki aktivlarning ko'pligi emas, balki ularning samarali ishlatilishi va qarz majburiyatlari oldidagi javobgarlikni o'z vaqtida bajarish qobiliyati hamdir. Aktivlarning tahlili, ularning aylanish tezligi, likvidligi va strukturasining optimalligi moliyaviy holatning asosiy belgilaridan biridir. Kapital tuzilmasi esa korxonaning moliyaviy mustaqillik darajasini aniqlovchi muhim omil sifatida namoyon bo'ladi. Tahlillar ko'rsatdiki, o'z mablag'lari ulushi yuqori bo'lgan korxonalar moliyaviy barqarorlik darajasini saqlab qolish va rivojlantirishda yuqori natijalarga erishmoqda. Aksincha, tashqi mablag'larga haddan ortiq tayanish moliyaviy risklarni oshiradi, to'lov qobiliyatining pasayishiga olib keladi va moliyaviy barqarorlikni zaiflashtiradi. Shu sababli, aktivlar va kapital tuzilmasi o'rtasidagi optimal muvozanatni saqlash, korxonaning uzoq muddatli muvaffaqiyatini ta'minlash uchun zarur shart hisoblanadi.

Moliyaviy tahlilning muntazam olib borilishi, ko'rsatkichlarning chuqur o'rganilishi va xalqaro tajriba asosida samarali boshqaruv strategiyalarining ishlab chiqilishi moliyaviy barqarorlikni oshirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Bundan tashqari, investitsion qarorlar va risklarni boshqarish mexanizmlarining takomillashtirilishi ham korxona moliyaviy holatining mustahkamlanishiga xizmat qiladi. Umuman olganda, moliyaviy barqarorlikni ta'minlash uchun korxonalar o'zlarining aktivlar va kapital strukturasi tizimli tahlil qilishi, moliyaviy ko'rsatkichlarni doimiy monitoring qilib borishi va zamonaviy moliyaviy boshqaruv metodlaridan keng foydalanishi lozim. Bu esa ularning iqtisodiy samaradorligini, raqobatbardoshligini va rivojlanish istiqbollarini oshiradi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Sultonov, M. "Moliya asoslari." – Toshkent: IQTISOD-MOLIYA, 2022. – 350 b.
2. Karimov, A., Tursunov, B. "Korxonalar moliyaviy menejmenti." – Toshkent: Iqtisodiyot, 2021. – 280 b.
3. Odilova, D. "Moliyaviy tahlil asoslari." – Samarqand: Registon, 2023. – 220 b.
4. Nasirov, I. "Investitsion faoliyat va risklarni boshqarish." – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2020. – 260 b.
5. Fayziyev, B. "Aktiv va passiv boshqaruvi." – Buxoro: Ilm ziyo, 2022. – 310 b.
6. Qudratov, M. "Moliya menejmenti nazariyasi va amaliyoti." – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021. – 400 b.
7. Uzbekistan Respublikasi Markaziy banki. "Moliyaviy barqarorlik ko'rsatkichlari to'g'risidagi hisobot." – Toshkent, 2023.
8. Deloitte Global Financial Report, 2023 – www.deloitte.com
9. World Bank Group. "Financial Stability Indicators Manual." – Washington, 2022.
10. OECD. "Corporate Finance Practices." – Paris: OECD Publishing, 2023.
11. Damodaran, A. "Corporate Finance: Theory and Practice." – New York: Wiley, 2020.

12. Ross, S.A., Westerfield, R.W., Jaffe, J. "Corporate Finance." – New York: McGraw-Hill Education, 2021.
13. Brigham, E., Houston, J. "Fundamentals of Financial Management." – Boston: Cengage Learning, 2020.
14. Moliya va investitsiya portallari: www.investopedia.com
15. O‘zbekiston Respublikasi Davlat Statistika qo‘mitasi – www.stat.uz